

SZERKESZTŐSÉG

és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely
Petőfi-utca 5. sz.
Telefon-sz. 125.

SÁTORALJAUJHELY

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre . . . 6 K.
Félévre 3 K.
Negyedévre . . . 2 K.
Egyes szám 10 fill.

FÜGGETLEN POLITIKAI HIRLAP.

Felölös szerkesztő: ILLÉSHÁZI ENDRE.

MEGJELEN HÉTFŐN ESTE.

Országos alkotmánypárt.

Sátoraljaujhely, 1913. szept. 14.

Andrássy Gyula gróf, a három év előtt feloszlatott alkotmánypárt tagjai és a függetlenségi párt konzervatív érzelmű előke-lőségeinek támogatásával, ma Bupapesten pártot szervezett: megalapította az országos alkotmánypártot. Az új párt célja: visszaállítani a Tisza által megsemmisítettnek állított alkotmányt, a munkapárt által sárbatiport közmorál feltámasztása, 67-es alapon a magyar nemzeti törekvések céltudatos és buzgó szolgálata. E célokat normális parlamentari eszközök útján óhajtja s reméli Andrássy elérhetni: kormányképes ellen-zéket szervez, a függetlenségi párt támogatásával Tiszát megbuktatni, a munkapártot szétszórni s többséget szervezve kormányra jutni akar.

A cél Andrássy személyéhez méltó, az eszközök az Andrássy idealizmusát dicsérik s mindenesetre sokkal alkalmasabbak arra, hogy a közt szolgálják, mint az a mód, melyet Andrássy eddigi politikai pályafutásán használt.

Andrássyt ellenségei sem vádolhatják azzal, hogy immár elég hosszú politikai pályáján a hatalmat kereste volna: a hatalmat, mely egyben politikai felelősséggel jár, nem kívánta soha, éppen azért egyetlen pártnak sem kereste támogatását. A hatalmat saját egyéniségében látta, minden törekvése eddig az volt, hogy egymaga adjon irányt a magyar politikai életnek: ő maga egyedül — mint az ország koronázatlan királya — hívjon életre kormányokat s se-perjé el azokat kezének egyetlen legyintésével.

A Bánffy kormányt, melynél a kiegyezés óta erősebb s igazán nemzetibb kormánya nem volt a magyarnak, kiválása által tette lehetetlenné, örök kárára az országnak. Ő tette tönkre a Tiszakormányt s ezzel a szabadelvű pártot 1904. őszén s hivta életre ezután az örökké gyászos emlékü koalíciós aerát. A koalíciót a közte s a függetlenségi párt között felmerült viszály tette semmivé s Khuen-Héderváry a három év előtti választásokon nem aratott volna egészen váratlanul oly fényes győzelmet, ha Andrássy nem foglal állást Tisza és Khuen-Héderváry mellett. Párthiveit egyesesen utasította, hogy belépjenek a munkapártba, ő kívül maradt s párthivei útján akarta megbontani a munkapártot akkor, mikor azt jönnek látja. S mert e célja a munkapárt összetartásán s Tisza erős egyéniségén hajótörést szenvedett, ma pártot alakít s parlamentáris uton akarja örök ellenfelét, Tiszát, a hatalom éléről leszorítani.

Mindenesetre rokonszenvesebb mos-

tani törekvése, mint volt az, melyet annak előtte követett. S mert Andrássy tiszta jellemű, egyéniségének varázsa ellenállhatlan hatást gyakorol főleg a magyar művelt középosztályra, széles rétegekben lelkes követőkre talál és Tiszának erős ellenfele jelen meg Andrássy személyében a politikai forumon.

Tábora a függetlenségi párt azon tehetségesebb tagjaiból verődik össze, kik megunva a meddő közjogi harcot, a gyakorlati politikai irányt kívánják a jövőben szolgálni, s így Andrássy zászlóbontása a függetlenségi párt tervszítését jelenti. A munkapártnak számszerűleg károkat aligha okoz. A függetlenségi pártnak Andrássy színvallása után vissza kell térni régi demokrata programjához, kormányra beláthatatlan időnkig nem juthat s éppen azért hagyják ott már ma is a pártot azok az elemek, kik a koalíció alatt megszokván a hatalmat, ismét csak visszavágnak a hatalom élére.

Éppen azért az országos alkotmánypártnak és a függetlenségi pártnak együtt működése kizárt dolog: ideig óráig összetartja őket a közös gyűlölt ellenség ellen való küzdelem, de az első általános választás mint adáz ellenségeket állítja őket egymással majd szemben. Andrássy pártjának a munkapárti kerületekben nincs mit keresnie, terjeszkednie csak a függetlenségi rováására lehet les: és a közel jövő megmutatja majd, mily véres harcokat vívnak egymással majd azok az elemek, melyek a Tisza elleni gyűlöletől hajtva oly képes gyönyörrel hullnak ma egymás karjaiba.

Mi — amint távol állunk a munkapárttól — ép úgy nem csatlakozunk Andrássy pártjához sem.

Nem is kicsit, de nagyon feudális ízű nekünk az országos alkotmánypárt, emlékeztet arra az alakulásra, midőn 1703-ban az Esze Tamás kurucai kezdte *szabadságharcot* a rendek harca váltotta fel Bécs és a dynasztia ellen, mely később, annyi vérontás és nyomor után, a szathmári békekben nyert gyászos befejezést.

Megaztán elválaszt minket Andrássytól a közigazgatás államosításának kérdése is: Andrássy még mindig a penészes ízű vármegyékben látja az alkotmány védbástyáit, s ezeknek akarja kiépíteni roskadozó falait: mi a vármegyékben a rendiség, a feudalizmus védőbástyáit látjuk, s ezeket nem kijavítani, de lerombolni akarjuk. Bármily tisztelettel kell viseltnünk is tehát Andrássy személye iránt, zászlóját nem követeljük.

A közigazgatás tervbe vett reformjáról, illetve a vármegyei tisztviselők és községi és körjegyzők államosításáról egyes fővárosi napi lapok már hetek óta tervszerűen hirdetik, hogy a kormány a tervezett reformokat, illetve az államosítást elejtette. Nincs pénz a megyei tisztviselők államosítására, írják uni sono. Teleszky megtagadta a pénzt, mely közel 45 millió újabb terhet jelent. Mi ezzel szemben a legilletékesebb helyről nyert hiteles információ alapján közölhetjük, s e híradásunkhoz hirlapirói reputációnkat kötjük, hogy a vármegyei tisztviselők államosítása a községi és körjegyzők fizetésrendezésének ügyében már kész törvényjavaslatokat a kormány már az ősz folyamán be fogja nyújtani és le is fogja tárgyalatni.

Ami az újabb pénzáldozatokot illeti, a vármegyei tisztikar államosítása az országnak egy fillér újabb terhet sem jelent, mert hisz a vármegyék háztartásának költségei utolsó fillérig ma is benne vannak a költségvetésben s tekintettel hogy az állami tisztviselők dolgozni is szoktak, s egy tisztviselőnek el kellesz végeznie annyit, mennyit ma három vármegyei tisztviselő nem végez, az adminisztráció körül évtizedeken át személy szaporításról szó sem lehet. **Apasztásról igen.**

A községi és körjegyzők fizetés rendezése tagadhatlanul tetemes áldozatot igényel, a jegyzők fizetésrendezése azonban oly kérdés, melynek megvalósítása immár elodázhatlan, elejtése egyenesen a közigazgatás csődjét jelentené. A fővárosi ellenzéki sajtó napról-napra megismétlődő hiób hírei kortescélokra vezethetők csak vissza.

Harcra készen.

Hetek óta folyik az előkészület a zempléni megyeházán szeptember 22-én megvívandó harcra: Andrássyék kiakarják köszörülni a juniusi csorbát és megakarják mutatni, hogy Tiszának Zemplénben keresni valója nincs. Innen, Zemplén vármegye tanácsterméből, indult ki 1904-ben a nemzeti kuruckodás, Zemplén vármegye tanácssterme szülte a koalíciós sáska hadat, Zemplén vármegye tanácstermében mérte össze ez alkalommal elsőben Andrássy Tiszával fegyverét. Andrássyék roppant erővel dolgoznak főleg a felvidéken. A Bodrogközön és Ujhelyben Meczner Béla gyűjti a mezei hadakat, Sárospatakon Windisch-Grätz Lajos herceg tartja kezét. A verbunk nagy lármával működik s ahol a szép szó nem segít, ott a megfélemlítés eszközeit sem mellőzik.

Nagyobb csendben, de annál hatályosabban dolgozik a főispán. A vármegye külső tisztviselői — igen csekély kivétellel — Tisza zászlója alatt sorakoznak, ötvenhat jegyző megyebizottsági tag közül jó ha kettő-három szavaz Andrássyék-kal, a többi rendületlenül áll a kormány mellett. A szerencsi járás csekély kivétellel Meczner mellett van, Sárospatak hasonlóan. A homonnai választókerületben rosszul állnak Andrássyék, Ujhelynek több mint háromnegyede a kormány mellett áll. Nagymihály javarésze ugyancsak a

kormány mellett foglal állást, Andrásyék a gálszécsi, varannói és bodrogi járásban erősebbek.

Minden esély arra vall, hogy a közgyűlés nagy többséggel utasítja vissza az Andrásyék által felvetett bizalmatlansági indítványt.

Hát mind erre semmi szüksége nem volt Zemplén vármegyének.

A márciusi közgyűlésen Andrásy fényes győzelmet aratott, a júniusi közgyűlés az ő presztízsen csorbát nem ejtett, semmi szükség nem volt erre a nagy háborúra, melyből — bármelyik fél győzzön is — csak a vármegye közönségére háramlik kár és veszedelem.

A kormány jóindulatára roppant bajaink és nyomorúságaink között feltétlenül szükségünk van, ezt a jóakaratot a vármegye közönségének kockára tenni nem szabad. Elvégre is Andrásy zempléni győzelme még nem buktatja meg Tiszát. Viszont Andrásyra a vármegyének a jövőben szüksége lehet s leszavaztatása esetén Andrásy, előre láthatólag, be nem teszi többé Zemplénvármegye tanácstermébe a lábát. Hát igaz, hogy eddig is ritkán volt hozzá szerencsénk, teljes elmaradása azonban nem kívánatos.

Ma természetesen késő már minden bekecskésítés: a harcot a jövő hétfőn megfogják vívni az ellenséges hadak: politikai eredménye egyik fél győzelmének sem lesz, de a kormány esetleges veresége roppant kárát volná a zempléni érdekeknek.

Mi éveken át kitartóan küzdöttünk a zempléni jegyzői érdekek mellett: óva intjük ezáltal is a jegyző urakat, ne térjenek le arról az ösvényről, melyet a jegyzői egyesület vezetése e harcban részükre kimutatott: a jegyzőknek helye ma csakis a Tisza oldalán lehet: ez az egyedüli államférfi, aki sorsukat eddig is szíven viselte s a jövőben is egyedül tőle várhatják érdekeik előmozdítását.

A zemplénvármegyei községi és körjegyzők fiu- és leánynevelő egyesülete.

E címen alakul meg e hó 22-én a délutáni órákban egy új egyesület, melynek célja, hogy a mai nehéz viszonyok között a jegyzők gyermekeinek nemcsak olcsóbb, de megfelelőbb iskoláztatását biztosítsa.

Az eszme a zempléni jegyzői egyesület 1911. évi április 26-án tartott gyűlésében született meg s az első hónapokban oly arányokban karolta azt fel Zemplénvármegye nemesen érző közönsége, hogy a jegyzők a legjobb reményekkel voltak eltelve.

Az intézet székhelyéül a Muzsák városát, Sárospatakat jelölték ki a jegyzők, melyet később akként változtattak meg, hogy az intézet Sátoraljauhelyen építtessék fel. Az e kérdés körül felmerült viták és hírlapi harcok hátráltatták az eszme gyors megvalósítását, keltettek oly hidegséget a közönségben, hogy az egyesületnek a kormány támogatását kellett kikérnie, mit az a legnagyobb jóakarattal kilátásba is helyezett.

A székhelykérdés ma sincs véglegesen megoldva: Sátoraljauhely megfelelő telket adni nem képes, ezzel szemben Sárospatak városa a telekre nézve nagyon is előnyös ajánlatot tett. A f. hó 22-én megtartandó közgyűlése az egyesületnek dönt e kérdésben, a jegyzői kar hangulatából kivehetőleg Sárospatak mellett.

Az egyesületnek ezidőszent 70 alapító tagja van. Névszerint: Gróf Andrásy Dénes 5000, Gróf Andrásy Géza, Gróf Andrásy Gyula, dr. Ferenczy Elek, Zemplén vármegye 2000—2000 K., gróf Andrásy Sándor 1000 K., Sulovszky István, Bodzásujlaki körjegyzőség 500—500 K., Butkai körjegyzőség 350 K., Felcsöcebényi körjegyzőség 310 K., Vécsei körjegyzőség 225 K., Hardicsa község 217 K 20 f., Weinberger Sándor, Farkas József, Községi és

körjegyzők bankja, Molnár Vilmos, Vokán Ervin, Szépkuthy Ede, Királyhelmeck község, Tiszakarad község, Bálint János, Füzesséry Gyula, Mankovits János, Hubay Kálmán, Reuter Rezső, Herczog Jakab, Droppa Miklós, Nagymihályi tkpéztár ipar- és ker. bank, Ureczky Sándor, Kassai jelzalog bank nagymihályi fiók, Benyovszky Barna, Halász Illés, Jászay Pál, Szoták István, Hagyárossy Gyula, Dr. Székely Albert, Kula Pál, Haraszthy Vincze, Marikovszky Béla, Báró Baich Milán, Tokaj nagyközség, Tarczal nagyközség, Steiner József, Tapolyizségi körjegyzőség, Benyovszky Ernő, Dr. Kállay József, Tóbiás Herman, Gróf Lónyay Gábor, Gróf Hadik Barkóczy Endre, Báró Ragályi Balassa Ferenczné, Vojtony Endre, Dr. Holló Zoltán, Gróf Sztáray Sándor, Tállya nagyközség, Báró Sennyei Béla, Csákyó község, Gróf Lónyay Elemér, Rákóczi körjegyzőség, Töketeres nagyközség, Zemplén megyei gazd. egyesület, Gesztely nagyközség, Homonna nagyközség, Gál Ignác, Illésházy Endre, Báró Harkányi János, Magyar csukor ipar r. t., Szerencs nagyközség, Wischán József, Rácz János, Bodrogi tiszaszab. társ. 200—200 koronával.

Rendes tagokul eddig 86 közs. illetve kör- és segédjegyző lépett be. Rendes tagul eddig az önálló hatáskörrel bíró jegyzők közül 46 nem lépett be.

Az egyesület alakításában résztvevők s az attól magokat távollattók aránya járásonként a következő: a szerencsi járásban rendes tagul belépett 11, nem lépett be 10; a tokajiból belépett 15, nem lépett be 1. A sárospataki belépett 1, nem lépett be 6; a bodrogi belépett 11, nem lépett be 3; az ujhelyiből belépett 5, nem lépett be 3; a gálszécsi belépett 5, nem lépett be 6; a nagymihályiból belépett 9, nem lépett be 4; a varannói belépett 9, nem lépett be 1; a szinnaiból belépett 5, nem lépett be 4; a sztrókói belépett 5, nem lépett be 2; a mezőlaborból belépett 3, nem lépett be 4; a homonnaiból belépett 4, nem lépett be 2.

Az előadottakból látható, hogy ha az egyesület az intézet létesítéséhez komolyan hozzá kezd, alapító tagul még legalább 150—200 zempléni előkelőség játszva meg lesz nyerhető. Hiszen a községektől és testületektől eltekintve, nem számítva a jegyzői alapító tagokat, az egyesületnek a mágnásokkal s gazdag földbirtokosokkal, pénzintézetekkel telített vármegyében eddig csak 20 alapítótagja van, holott ha Sátoraljauhely város ígéretének megfelelőleg járt volna el, magában Sátoraljauhelyből ki kellett volna kerülni, 100 alapító tagnak. Ma csak két van: Dr. Székely Albert és Hagyárossy Gyula.

A sátoraljauhelyi pénzügyintézetek két kézzel kaptak az internátus betétei után, mindegyike magán a betét kamatokon megnyeri azon összeget, mely az alapító tagsággal jár, de egyike sem adott egy fillért sem.

Hiszük, hogy az alakulás tényének megtörténte s a létesítés komoly műve megfogja történi a jeget s a magasztos eszme röviden testet ölt s hirdetni fogja a zempléni jegyzői kar dicséretét.

Árvizek hazája.

Csütörtökön — szeptember hó 11-én — ismét kiadott a Ronyvapatak. Öt hét alatt immár harmadszor, megdöntve az első árvíz alkalmával vigasztalásként elhangzott azon biztatásokat: „egy emberöltő alatt sok ha egyszer esik hasonló csapás”. Ezuttal a szennyes ár nem tett oly károkat, mint első alkalommal: végig sepepte egy 30—40 cm. magasságban a utcákat, behatolt a pincékbe, itt-ott a pincelakásokba, kikergetett 50—60 családot a házaikból s megremegett az egész alsó városrészt. Ezuttal nyilvánvalóvá lett, hogy *hizárólag* a vasuti töltés és annak hitványul szűk átérése az oka Ujhely pusztulásának. A város fölött ki sem

lépett a Ronyva a medréből, alulról szorult fel, mert a vasuti töltés két eresze nem volt képes a vizet levezetni.

Elsőben a téglagyárat öntötte el, majd a Diana-park mélyebben eső részeit borította el az ár. Ott, hol a város az építendő jegyzői internátusnak jelölt ki telket, már 12 órakor egy méter magas volt a víz, míg az utcákat csak délután 5 órakor árasztotta el úgy 30—40 cm. magasságban. A házakba csak a Drugeth és Dókus Gyula utcákban hatolt be.

A Malomárok és a Ronyva árapasztó csatornája között elterülő városrész birtokosai és lakói óriási anyagi veszteségeket szenvedtek már az első vizáradás által, az áradás kétszeri megismétlődése pedig egyenesen a kétségbeesésbe hajtotta a város e szerencsétlen polgárait, kik a városi hatóság adta parcellázás és építkezési engedélyre támaszkodva azt hitték, hogy nyugodtan építhetnek a megvásárolt területen.

Pedig a városnak tudnia kellett, hogy a Ronyva nagyon féktelen természetű patak, mert hisz a vármegye irattárában nagyon sok irás beszél a Ronyva „gyakran megújuló romboló áradásairól”.

Nem volt szabad tehát annak idején az Északkeleti vasúttársulatnak a vasutöltés építését akként engedélyezni, hogy a víz szabad folyását megakasztva, az árt a városra szorítsa s nem volt szabad az építkezésre engedélyt adni a Malomárkon túl addig, míg a Ronyva áradásai ellen e területet megfelelőleg nem biztosítja.

Mindazon károkért, melyeket a Ronyva áradása ez idén okozott, Sátoraljauhely város és a vasut felelős s mi azt hisszük, hogyha az érdekeltek perbe fognák a várost és a vasutat, aligha nem nyert perük lenne.

Feltevésünk igazolására szolgáljon a m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumnak 1872. év június hó 5-én 5604/72. sz. alatt kelt következő rendelete:

M. kir. közmunka és közlekedési miniszterium 5604. sz.

Zemplén megye közönségének.

Kozma Ábel saujhelyi lakosnak mellékelt folyamódványa, melyben az Észak-keleti vasut építési munkálatai folytán feltorlaszott árvíz által 730. sz. a fekvő két rendbeli épületben okozott tetemes megrongálásért kártérítést követel, illetékes szakközegemet beható vizsgálat megejtésére utasítottam s jelentéséből meggyőződtem arról, hogy a kérdéses áradásnak főoka abban rejlik, hogy az Észak-keleti vasuti társulat az 1870. évi *közgazgatási bejárás jegyzőkönyv az áradások megállítását célzó azon határozatának, miszerint tartozik a pálya baloldalán egy csatornát építeni, mely a Sátoraljauhely—szőlőskői uton át a 401—402 szelvények közt a Ronyva patakba lesz visszavezetendő, mai napig sem tett eleget*. Minthogy az érvényben álló ideiglenes vasut engedélyezési rendszabály X. §-nak b) pontja értelmében a vasuti vállalatok kötelesek a köz- vagy magán tulajdonon a vaspálya építés által okozott minden kárt megtéríteni, továbbá oly intézkedéseket tenni, hogy a szomszéd földek, épületek stb. a vasut által, sem annak építése közben, sem pedig később kárt ne szenvedjenek, *ennélfogva a fentebbi mulasztásból eredő rongálások és károkért az Északkeleti vasutársulat felelős*. Miről a megye közönségét fent említett panaszlónak megfelelő tudósítása végett oly felhívással értesitem, mikép ugyanőt figyelmeztesse, hogy kártérítési igényeit, ha és amennyiben az iránt a nevezett vasut társulattal — a mely egyébiránt egyidejűleg kellően értesítettik — barátságosan kiegyezni nem tudna: a törvény rendes útján szorgalmazhatja. Pesten 1872. évi június hó 5-én. A miniszter helyett: Hieronymi Károly sk., ministeri tanácsos.

Hát illő tisztelettel azt a kérdést intézzük mi itt a nyilvánosság előtt Zemplénvármegye törvényhatóságához és Sátoraljauhely város képviselőtestületéhez, kinek a hanyagságán, bü-

nös em
ott a pá
tette ki
Magyar

V

Bár

erélynek
rosunkat
elemibb
oltalmat
ellen. Me
nács, de
mul a se
ritja fel a
harácsolás
digiek fel
kél. Hiába
távoli vár
tanuskodni
kal olcsó
való hus
semmit.
mizeriána
rendezett
érdemes i
igazolja, h
törődött a
fenyegető
hatósági h
Ujhely mé
ijesztőt a
szállnak a
szólásra —
amit hallo
hintés volt
bizható ad
lap hasábj
dekes dolg
Mind

rossz, a fe
a tisztesség
elrontani. A
tója az él
alkalom ki
velejárója
Ha aztán a
lenne a p
ügyelni, el
tani, a ked
át fog csap
száros se f
hatóság jog
huny az ár
zonyára a b
husárhoz
nak (s a tö
tudó és kö
akik rendet
azért nem h
mennének o
ság meggát

Ausztri
szóval ahol
a városi elő
nek ki az él
ben, s a leg
lyozzák meg
ellen a szab
talmat. Nál
fel uszorára

Ámde
trák, se a né
birka türelm
verve) amive
s kellő gazda
turi maga se
ter, aki ott n

nős emelésén mulott, hogy azt a csatornát, ott a pályatest *túldolalan*, még máig sem építette ki az É. K. V. Társaság, illetve jogutóda Magyar államvasut?!
 Magyar államvasut?!

Városi feladatok.

II.

Bámulatos tehetetlenség, sőt a hatósági erélynek valóságos gutaütöttsége jellemzi városunkat a húszúszával szemben. Pedig a leg-
 elemibb kötelessége lenne a városnak hathatós
 oltalmat nyújtani a polgárok kizsákmányolása
 ellen. Mert kérdezzük, mitől jó a rendezett ta-
 wács, de sőt a hatóság, ha összetett kézzel bá-
 mul a semmibe, s épen nemtörődősége bâte-
 ritja fel a mézárásokat a legszemérmelenebb
 harácsolásra. Hiába esnek a marhaárak az ed-
 digiek felére, azért itt a hus csak a régi áron
 kél. Hiába tartják mézárásaink elé a közeli és
 távoli városok husárjegyzékeit, amelyek arról
 tanuskodnak, hogy egyebütt a hus 25—30%-
 kal olcsóbb mint itt, s hogy egyebütt embernek
 való hus adnak jutányosabban, nem használ az
 semmit. Bosszantóan érdekes, hogy ennek a
 mizeriának a megszüntetésére, mióta Ujhely
 rendezett tanácsu várossá lett, soha semmi szóra
 érdemes intézkedés nem történt, ami csakis azt
 igazolja, hogy a városi hatóság feje soha sem
 törődött a dologgal. Mert azt a hébe korbá való
 fenyegetődzést, hogy így meg amugy, jön a
 hatósági huszék, olybá se vették és vehették
 Ujhely mézárásai, mint a megszokott madár-
 ljesztőt a verebek, amelyek vidám csiripeléssel
 szállnak a váz válára. Esett ugyan — nagy un-
 szolásra — próbavágatás is, ámde — ha igaz
 amit hallottunk — az a legbotrányosabb por-
 hintés volt a polgárok szemébe. Amint meg-
 bízható adataink lesznek majd letárgyalunk e
 lap hasábjain egy „ujhelyi próbavágatást.” Ér-
 dekes dolgok fognak kisülni.

Minden élelmiszeruzsora szülő anyja a
 rossz, a felületes, a hanyag közigazgatás, amely
 a tisztességesebb élelmiszer iparosokat s képes
 elrontani. A rossz előjáróság valóságos felbuj-
 tója az élelmiszer uzsorának. Mert a kedvező
 alkalom kihasználása a dolog természete szerint
 velejárója minden haszonhajtó foglalkozásnak.
 Ha aztán a hatóság, akinek „kutyakötelessége”
 lenne a polgárok existentialis érdekeire fel-
 ügyelni, elmulasztja a tilalom végdátját felállí-
 tani, a kedvező alkalom kihasználása okvetlenül
 át fog csapni az uzsorába. A legszolidabb mé-
 záros se fogja megvetni azt a hasznot, amit a
 hatóság jogosnak deklarál azáltal, hogy szemet
 huny az áremelkedés végtelen csavarjának. Bi-
 zonyára a beregszászi mézárások is az ujhelyi
 husárakhoz tartanak magukat. Ámde Beregszász-
 nak (s a többi rendes városoknak) kötelesség-
 tudó és kötelességüket értő előjárói vannak,
 akik rendet akarnak és tudnak teremteni. Lám,
 azért nem hallottuk, hogy a mézárások tönkre
 mennének ott, ahol a kötelességtudó előjáró-
 ság meggátolja a húszúszorát.

Ausztriában és különösen Németországban,
 szóval ahol az európai közigazgatás nem utópia,
 a városi előjáróságok különös éberséget fejte-
 nek ki az élelmiszer árak hullámlásával szem-
 ben, s a legerélyesebb intézkedésekkel akadá-
 lyozzák meg azokat a visszaéléseket, amelyek
 ellen a szabad verseny nem nyujtana elég ol-
 talmat. Nálunk — ismétljük — a hatóság bujtja
 fel uzsorára a vállalkozókat.

Ámde — legyünk őszinték — se az osz-
 trák, se a német városi lakosság nincs azzal a
 birka türelemmel megáldva (vagy talán meg-
 verve) amivel az ujhelyi. Ott a polgárság éber,
 s kellő gazdasági intelligenciával is bírva, nem
 tűri maga sem a harácsolást, s az a polgármes-
 ter, aki ott nem tekintené elsőrendű feladatá-

nak a polgárság jólétével való törődést, igen
 rövid időn belül el volna csapva. Ott a polgár-
 mestert nem felülről teszik, nem obskurus érde-
 mekért, hanem a polgárok bizalma emeli szé-
 kébe, aki tehát nem is Dalai Lámája lesz a
 városnak, hanem annál inkább buzgó tisztvi-
 selője.

(Folytatjuk.)

Kossuth János.

Szomorú szüret.

Megismétlődik a tokajhegyaljai szőlősgaz-
 dák fekete éve: az 1909-ik szerencsétlen esz-
 tendő. A peronospora, ma ez már kétségtelenül
 megállapítható, átlagban elvitte a normális sző-
 lőhozam felét. Akik szőlőiket elég ügyesek,
 mondjuk elég szerencsések voltak megvédeni
 a peronospora ellen, azoknak termését a múlt
 héten erősen megdézsmálta a rothadás. S ha —
 amire pedig vajmi kevés kilátásunk van — az
 idő szárazra és melege fordul, az esetben 50—
 60 ezer hordó borra még számíthatunk, ellen-
 esetben ezidén nem szüretelünk a Tokajhegyal-
 ján. A must minőségéről egyelőre kár beszél-
 nünk is: ezidő szerint vajmi kevés jóval ke-
 cegetet.

De nem jobbak a viszonyok az ország
 többi részeiben sem. A földmivelési kormány, az
 augusztus végén eszközölt felbecslések alapján,
 a következőkben mutatja ki a remélhető ter-
 mést:

Budapesti kerület: A remélhető termés-
 nyiség alig fogja a gyenge középezt elérni.
 Pécsi kerület: Közepes, helyenkint közepesen
 alóli termés várható. Tapolcai kerület: Ugy meny-
 nyiségre, mint minőségre nézve gyenge termés
 várható. Pápai kerület: Gyenge, közép-
 várható. Soproni kerület: Közepesen alóli, gyenge
 termésre van kilátás. Pozsonyi kerület: Mennyi-
 ségileg részben gyenge, részben közepes ter-
 mésre lehet számítani. Balassagyarmati kerület:
 Közepes termésre van kilátás. Egri kerület: Ugy
 minőségre, mint mennyiségre nézve csak gyenge
 termés várható. Miskolci kerület: Ugy mennyi-
 ségre, mint minőségre gyenge termés remélhető.
 Tarczali kerület: Csak közepesen kisebb termés
 várható. Beregszászi kerület: Gyenge minőséggel
 közepes minőségű bor várható. Szatmári kerület:
 A szőlőtermés 50%-a a peronospora uagymérvü
 pusztítása miatt tönkrement. Bihardiószegi ke-
 rület: A folytonos eső és hűvös időjárás követ-
 kesztében a remélt termésnek közel 50%-a meg-
 semmisült. Ha a hűvös időjárás tovább tart,
 rossz minőségű termésre lesz kilátás. Ménesi
 kerület: Ménes vidékén gyenge közepes, Nagy-
 várad vidékén jó közép-termes várható. Fehértemplomi
 kerület: A folytonos esőzés és hűvös idő-
 járás a szőlő rothadását nagyban elősegítette,
 úgy hogy ezekből a korai fajták szüretelése már
 kezdetét vette, sőt sok helyen befejezést is nyert.
 A már leszüretelt szőlők mennyiségileg gyenge
 közepes, minőségileg pedig gyenge termést ad-
 tak. Kecskeméti kerület: Közepes minőségű és
 közepesen aluli minőségű termés várható. Nagy-
 enyedi kerület: Mennyiségileg gyenge közép,
 minőségileg legfeljebb közepes termésre van ki-
 látás. Dicsőszentmártoni kerület: Gyenge közep-
 es termés várható. Marosvásárhelyi kerület: A
 terméskiállítások nagyon gyengék.

A felbecslések óta közel egy hó mult el s
 azóta a részben a peronospora, de főleg a rot-
 hadás 50%-al apasztotta az akkor mutatkozó
 termést.

A mult évi borok iránt nagy az érdeklő-
 dés, ennek dacára az árajánlatok oly alacsonyak,
 hogy eladások egyáltalán nem történnek. Uj-
 gönci hordót (130—140 liter) 10 koronájával
 kínálnak.

Szőlészeti Szakosztály gyűlése.

Zemplén vármegye gazdasági egyesületé-
 nek szőlészeti szakosztálya ma délelőtt tartotta
 rendes havi közgyűlést Thuránszky László vár-
 megyei főjegyző s a szakosztály elnöke vezetése
 alatt. A gyűlésen megjelent Meczner Gyula fő-
 ispán is, ki főleg a szüret várható eredménye
 iránt kívánt magától a szőlősgazdától infor-
 mációkat nyerni, hogy a kormánynak, amely
 erősen szoritja a vármegyét a jégkölcsön ese-
 dékes részletének befizetése iránt, megfelelő je-
 lentést tegyen.

A szakosztály a bornyilvántartás egyszerű-
 bé tétele végett a kassai keresk. és ipar ka-
 mara átiratát. Páger Arthur, Csajka Endre és
 Illésházy Endre szakosztályi tagoknak adta ki
 tanulmányozás és javaslatlétel végett.

Hazai sátoraljaujhelyi borbizományos, több
 külföldi borkereskedő nevében, azon előterjesz-
 tést tette, hogy a szakosztály irjon fel a kor-
 mányhoz a f. évi szőlőcetre cukrozásának enge-
 délyezése tárgyában. A külföldi borkereskedők
 ugyanis kijelentették, hogy csak azon esetben
 hajlandók a f. évi szüreten vásárolni, ha a cefre
 cukrozását a kormány engedélyezi.

A szakosztály kijelentette, hogy a törvé-
 nyen, mely főleg a Tokajhegyalja érdekében
 hozatott, résztütni nem enged: minden szőlő-
 gazda tartsa be a jól bevált régi hegyaljai szo-
 kást, ne kezdje meg a szüretet Simon Juda
 előtt és bármily rossz legyen is az évjárat, a
 tokajhegyaljai borok mindig megfogják állani
 helyüket. Különben is a folyó évben, ha az eső
 tönkre nem teszi a termést, a minőségtől nem
 kell félni, mert a szőlő már ma is érettebb,
 mint volt a mult évben szüretkor.

A szüret várható eredményéről Hegedüs
 Sándor tarcali vincellériskola igazgató referált:
 szerinte az úri szőlők a kellő védekezés folytán
 javarészt meglettek védve a peronospora ellen,
 s ha a mult héten kezdetét vett rothadás nem
 folytatja tovább pusztításait, s meleg, száraz
 időjárás váltja fel az esős időjárást, a Tokaj-
 hegyalján még mindig remélhetünk 50—60 ezer
 hordó közép, esetleg jó minőségű bort. Az össz-
 kár eddig mintegy 70—80 ezer hordó bor.

— **Jegyzői gyűlés.** Zemplén vármegye
 községi és körjegyzők egyesületének elnöke
 a jegyzői egyesület tagjait a f. év szeptember
 hó 22-én reggel 8 órakor kezdetét veendő a
 vármegyeháza ügyészi termében (földszint balra)
 megtartandó rendkívüli közgyűlésre összehívta
 s tekintettel az internátus ügyének napirendre
 kerülő fontosságára felkérte az egyesület tagjait,
 hogy a gyűlésen mindannyian a kitett időben
 annál is inkább jelenjenek meg, mert az ügy el-
 intézése halasztást nem szenvedhet.

A gyűlés tárgysorozata a következő.

1. Elnöki jelentés.
2. Az internátusi bizottság jelentése az in-
 tétet telekkérdésének ügyében s ezzel kapcsol-
 atosan az internátusi székhely kérdésének újabb
 felvetése.
3. Az internátusi egyesület alapszabályai-
 nak bemutatása s ezzel kapcsolatosan az inter-
 nátus vagyonának és ügykezelésének az inter-
 nátusi egyesület részére való átadása.
4. A jegyzői egyesület részére ügyész vá-
 lasztása.

Más kisebb adminisztratív ügyek.

A jegyzői egyesület elnöke az egyesület
 titkárát Budapestre a belügyministeriumba fel-
 küldte, hogy ott a módosított jegyzői nyugdíj-
 szabályrendelet sürgős jóváhagyását kieszaközölje.
 Ez ügyről való jelentés egyik legérdekesebb ré-
 sze lesz a közgyűlésnek.

250 hectoliter mult évi mádi termésű bor egészben vagy hordószámra eladó. Cim: a kiadóhivatalban.

Zemplén vármegyei községi és körjegyzők fiú- és leánynevelő egyesületének (internátus) intéző bizottságától.

Meghívó.

Zemplén vármegyei községi és körjegyzők fiú és leánynevelő (internátus) egyesületének alapító és rendes tagjait a Sátoraljaujhelyben 1913. évi szeptember hó 22-én délután 2 órakor a vármegye-háza ügyési helyiségében (balra földszint) tartandó

alakuló gyűlésre

ezennel tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Zemplén vármegyei községi és körjegyzők egyesületének átirata folytán a megalakulás.

2. Az alapszabályok elfogadása.

3. Az egyesület kormányzására az alapszabályok kormányhatósági jóváhagyásáig az ideiglenes gondnokság megválasztása, illetve az eddigi intéző-bizottság kiegészítése és újabb megbízatása.

4. Ügyész választás.

Töketeremes, 1913. szept. 12.

Rácz János,

jegyző egy. elnök
ugyis mint az internátusi bizottság elnöke.

Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársulat

széntermékei szobafűtési és
ipari célokra

NEUMAN Jenő

cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durvaszemű kétszer mosott kovács-szén és kokszt valamint porosz brikett kapható.

1649/913. vh. sz.

Árverési hirdetés.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbíróóság 913. V. 898/2 számú végzése folytán Singer & Co. varrógép r. t. 120 kor. — fill. követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1913. évi szeptember hó 24-én d. e. 10 órakor Saujhelyben Andrassy-utca 40 szám alatt a végrehajtást szenvedő lakásán, elérve azon 1402 kor. — fillerre becsült ingókat, melyeket a saujhelyi kir. járásbíróóság 912. Sp. II. 1106/2 számú végrehajtást rendelő végzése alapján a saujhelyi kir. járásbíróóság 913. V. 898/1 számú végrehajtási jegyzőkönyvben 1—21 tételek alatt le- és felülfoglaltam s melyek a 913. V. 412/1 számú alapfoglalási jkvekben 6 és 11—15 tételek alatt vannak összeírva u. m.: butorokat, szépirodalmi könyveket stb.

Kelt Sátoraljaujhely, 1913. évi szeptember hó 10 napján.

Rosner Imre,
kir. bír. vjhjtó.

— Eladó baromfiak. A radi tyuktelepen (cim: Tyuktelep Rad) 23 darab tyúk és 1 kakas, amerikai orpington, gyönyörűen kifejlett fajbaromfi eladó.

— Szülők figyelmébe! 2 gimnáziumi, polgári vagy kereskedelmi iskola tanuló egy jobb zsidó családnál jövő tanévre, kényelmes lakást és ellátást kaphat, ahol hittanban is oktatást nyerhetnek minden külön díjazás nélkül. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar R.-T. Sátoraljaujhely.

Ajánlunk a t. építész és építető uraknak s uradalmaknak

I. oszt. fával égetett, kő- és pormentes

M E S Z E T

telepünkön átvéve, vagy az építéshez fuvarozva, ugyszintén vasuti elszállításra. — Telepünk a bodrogszerdahelyi hirtől pár percnyire, Ladamóczi községtől jóval innen van.

Távirati rendeléseket azonnal eszközölünk. Nagyobb vételnél előnyárak.

Megrendeléseket azonnal elintézzünk.

Telefon: a telepen Bodrogszerdahely 1.

Sátoraljaujhelyben 40.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar R.-T.

Eladó

mintegy 500 darab kezelés alatt álló 1911. 1912. évi hitelesítésű

gönci hordó

prima minőségben. Vonatkozó megkereséseket, esetleg árajánlatot kérek.

Propper Jenő,
Tolcsva.

Pletenyik Pál

kőműves-mester

cementcsőgyártása és kútfúrása

Barancs (Zemplén. m.) up. Velejte.

Gyártok a legjobb kivitelű drótbetétes **czementcsöveket**, melyből jó, tiszta, féreg- és madárfészekmentes kút van. Gyártok 20 cm-től egész 100 cm-éterig.

Ugyanezen méretű csövek részére kutakat is fúrok kemény és puha talajban. Czementmunkálatokat elvállalok. Legjobb czementett raktáron tartok.

1467/913. vh. sz.

Árverési hirdetés.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbíróóság 912. V. 1728/3 számú végzése folytán Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár 500 korona követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1913. évi szeptember hó 20-án d. u. 4 órakor Nagytoronyán a végrehajtást szenvedő lakásán elérve azon 800 koronára becsült ingókat, melyeket a sátoraljaujhelyi kir. főrvényszék 19052/3. számú végrehajtást rendelő végzése alapján a sátoraljaujhelyi kir. járásbíróóság 912 V. 1728/2 sz. végrehajtási jegyzőkönyvben 1 tétel alatt lefoglaltam, u. m.: ökröket stb.

Sátoraljaujhely, 1913. szeptember hó 2.

Rosner Imre,
kir. bír. vjhjtó.

Biró Lajos, Bródi Sándor,
Kenedi Géza, Kóbor Tamás,
Kozma Andor

az írók és ujságírók színe-java írják
a legjobban szerkesztett, teljesen független
legelterjedtebb és legnagyobb magyar **napi lapot**

AZ UJSÁG-ot

Vasárnap: „Asszony“, „Gyermek“, „Automobil“ és „Sport“ melléklet.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön. Szerk.-társ: Dr. Ágai Béla.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre K 28.—

Félévre 14.—

Negyed évre 7.—

Egy hónapra 2-40

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren
32—36—40 oldal.

Vasár és ünnepnapokon
80—100—200—280 oldal.

Megrendelő-cím **AZ UJSÁG** kiadóhivatala BUDAPEST VII. ker., Rákóczi-út 54. sz.

Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokon egyformán 10 fillér.

Kiadótulajdonos: Illésházi Endre.

Boreladás.

Mádi és zombori 1912. évi termésű boraimat, csakis göncihordókban, (140—145 liter) háromszor fejtvé, a mádi illetve bodrogkeresztúri állomásra szállítva, a liter

80 fillérért árusítom.

Ez összegben a hordó ára be van számítva.

10 hordó megrendelésnél 5%-os árengedmény.

A hordót, ha az tisztán, sértetlenül és egészségesen a bodrogkeresztúri állomásra bérmentve vissza küldetik, 8 korona árban visszaveszem.

Szállítás csakis utánvétellel.

Illésházy Endre Sátoraljaujhely.

Postafiók 2.

Nyomták Illésházi és Társa könyvnyomdájában.